

LA EŬROPA LINGVO

Eŭropa integra procezo pli kaj pli perfektigas ĉiujare, do ni pli proksimiĝas al aŭtentika unuiĝo kaj konsolido de la tuta Eŭropo je unu korpoparto de diversaj nacioj. Tamen estas unu kondiĉo.

Ni havas komunan himnon, flagon kaj valuton. La problemo estas nur akcepto de komuna lingvo por Eŭropo, pri kiu oni kontinuas persistajn diskutojn. Sen ebligo al ĉiuj homoj de Eŭropo facilan interkompreniĝon helpe de facila kaj neŭtrala lingvo, la eŭropaj nacioj daŭre restos por si reciproke fremdaj kaj neniam ĝisfine integriĝos.

Kiel aktuale aspektas la aferoj? Nuntempe en Eŭropa Parlamento laŭ principoj de ŝajna egaleco estas parolataj preskaŭ 40 lingvoj, ĉar krom membroŝtataj naciaj lingvoj estas allasitaj ankaŭ lingvoj de iuj minoritataj nacioj. Malgraŭ tiu egaleco ekzistas la lingvoj pli „egalaj”, kiel la: franca, germana, hispana kaj itala. Kaj „la plej egala” el ili estas la angla.

Pri ŝajna „egaleco” de ĉiuj eŭropaj lingvoj plej bone atestas la fakto, ke kiam oni kontraktas konvencion ekzemple en la pola kaj la angla lingvoj, do tiam estos deviga nur la angla teksto kaj la pola formas nur kiel ornamo.

Tiun eksterordinare komplikitan (pro tradukadoj kaj kostoj) la lingvan problemon oni penas ialmaniere solvi. Aprile de la 2004 jaro en EP oni aranĝis voĉdonadon por elekti komunan lingvon por Eŭropo. Por voĉdono oni proponis iujn naciajn lingvojn, kiuj ricevis nepercepteblan kvanton da voĉoj. Nur por lingvo Esperanto voĉdonis la plej multo, ĉar eĉ 43% da deputitoj.

Pri popularigo de E-lingvo atestas ankaŭ aranĝitaj interretaj sondadoj (www.freewels.com/international-languages), kie voĉdonis por Esperanto eĉ 70% da respondintoj.

Ĉi rezultoj elvokis panikon en tre forta anglalingva, influprema politika grupo. Por malgravigi tiujn favorajn por Esperanto voĉojn, Leonard Orban la komisaro de EU pri aferoj de la multlingveco – trudas utopian koncepton pri ŝajnaj ĉarmoj kaj valoroj de la multlingveco.

Por kredindigi ĉi koncepton, li iniciatis specialan komisionon, kiun konsistigis reprezentantoj de: “British Council”, “Instituto de Goethe” kaj “Centro de Popularigo de la franca lingvo kaj kulturo”, do la institucioj escepte neobjektivaj, interesiĝintaj nur pri popularigo de siaj propraj naciaj lingvoj. Tiu neobjektiva komisiono prezentis kelkajn nerealajn konkludojn: ĉiuj eŭropanoj, por interkomunikiĝadi devus dum sia tuta vivo lerni fremdajn lingvojn kaj trakti tion kiel sportan distron.

Tamen la plej esenca postulo de tiu komisiono estas penado por prezenti verkiston Józef Konrad Korzeniowski (Josef Conrad), kiel la imitindan modelon – ja gepatra lingvo por li estis la pola, sed vojaĝante tra la mondo, li sin priservis kiel tiaman dominantan la francan kaj verkis belan literaturon en la angla, ĉar li traktis ĉi lingvon kvazaŭ propran. Do ĉiuj eŭropanoj devus akcepti anglan lingvon kiel la PROPAN.

Tia konkludo esprimplene iras renkonte al hegemoniaj aspiroj de Britio, kiu per dominado de sia lingvo ekde jardekoj certigas al si politikajn, ekonomiajn kaj kulturajn influojn, do preskaŭ kolonie dependigas Eŭropon.

Pri la sama dominado konkuras kun Britio – kvankam ne tro efike – Germanio kaj Francio, eĉ Hispanio kaj Italio. La pola eksministro pri kulturo Zdzisław Podkański preferus, ke Pollando strebu al la grupo de privilegiaj landoj. En la forumo de eŭropa debato de civitanoj li proponis, ke la pola lingvo reprezentu slavajn landojn kaj restu enkalkulita kiel la sesa en la vico de dominantaj en Eŭropo. Por teni tiun dominadon oni disvastigas miton pri ŝajna universaleco de la angla lingvo. Ĝi estas ja mensogo, ĉar en Eŭropo anglalingve parolas nur malmultnombra grupo da homoj, kiuj finregis tiun ĉi lingvon tamen en nesufiĉa grado. Vasteco de la angla lingvo en la mondo malpligrandiĝas, ĉar pli multe de ekskoloniaj landoj revivigas siajn naciajn lingvojn.

La elstara lingvisto Claude Piron, kiu estis parolanta multajn lingvojn, la ekstradukisto ĉe UN, frakase opiniis pri la angla lingvo kiel homonimeca, tre malfacila en prononcado kaj skribado. Li konsideras, ke eĉ multjara lernado ne garantias bonan majstradon per la angla lingvo. Tian lukson povas permesi al si nur malmultaj.

Kian problemon kaŭzas dominado de angla lingvo en la mondo, plej bone atestas ekzempla incidento kia eventis en septembro de la 2007. sur aerodromo en Vancouver, kie la polo Robert Dziekański iĝis murdita de policanoj nur pro tio, ke li ne konis la anglan kaj ne scipovis kun ili interkompreniĝi.

En la forumo de EU-komisaro pri multlingvecaj aferoj Leonard Orban (<http://forums.ec.europa.eu/multilingualism/languages-for-young-people/it/>) en la temo - ”Graveco de fremdaj lingvoj”, voĉdonis jam pli ol 825 personoj el tuta Eŭropo kaj plimulto da voĉoj estis por Esperanto.

La ideo de Esperanto, kiel la plej facila lingvo kaj enkonduko ĝin lernejojn ankoraŭ pli multe dominas en aliaj internaciaj TTTejoj de tiu debato. Precipe en tiaj landoj kiel Germanio, Francio aŭ Britio. Eĉ la angloj, kiuj ne ŝatas lerni fremdajn lingvojn, ĝuste – ho mirindaĵo – tre volonte lernas ĝin.

Se ni plu indiferente rigardos la provojn de trudado de la angla dominanta lingvo por Eŭropo kaj eĉ sen antaŭzorga saĝo senkritike apogos tion, do en baldaŭa estonteco ni povos dividi la sorton de indianaj popoloj, kiuj nuntempe regas nur la anglan, la hispanan aŭ la portugalan, sed siajn proprajn lingvojn ili jam ne konas.

**La artikolo aperinta en tutpollanda semajna revuo „Fakty i Mity” / Faktoj kaj Mitoj, n-ro 4(516) el la 28.01.2010j. – (eldonkvanto 150.000 ekz.).
prilaborita de Kazimierz Krzyżak
Esperantigis: Edward Jaśkiewicz**

Oni povas publikigi la artikolon indikante la aŭtoron.